ANG Bayan
Pahayagan ng Partido Komunista ng Pilipinas
Pinapatnubayan ng Marxismo-Leninismo-Maoismo

Winaray nga Edisyon
Tuig LVI Ihap 6
Marso 21, 2025
www.philippinerevolution.nu

EDITORYAL

Ha pagpriso kan Duterte, papintason an pag-ato ha rehimen US-Marcos

Sobra nga iginkalipay han katawhan Pilipino nga naghihingyap hin hustisya an pag-aresto ngan pagpriso ha hadto anay puno nga tirano nga hi Rodrigo Duterte ha mga pasilidad han International Criminal Court (ICC) ha nasud nga The Netherlands hadton Marso 11. Usa ini nga dako nga kadaugan, diri la para ha mga biktima han hiluagan nga pagpatay nga iginmando ni Duterte ha balayan han "gerra ha druga," kundi para ha ngatanan nga biktima han pasista nga paglasurbo ha ilarum han iya terorista nga paghahadi.

Igin-aabre hini an posibilidad nga mapabaton ngan masirutan hi Duterte ha iya mga krimen ha bug-os nga katawhan, butang nga haros imposible ha ilarum han dunot nga naghahadi nga sistema ha pulitika ngan hustisya ha Pilipinas.

Walo katuig na an linabay tikang han tikangan an kaso ha ICC. Sobra pa ini nga nadelatar tungod ha pagdiri han rehimen Marcos nga makigbuligay ha ICC tikang 2022 tungod ha pakig-alyansa hadto ni Marcos ha mga Duterte. Yana na la, nga hul-os nga nawara ini nga alyansa, tinugot hi Marcos nga tagan lugway an ICC agud magamit ini (kalakip na an pagpapatalsik kan Sara Duterte) ha panalinguha niya nga ikonsolida an iya poder ngan tanggalon an dagko nga ulang ha larang niya nga palawigon an paghahadi lahos ha 2028.

An kamatuoran, bungol pa gihapon hi Marcos ha guliat han katawhan agud pabatunon hi Duterte ha iya mga krimen, kapareho nga bungol hiya ha mga guliat para ha hustisya ha ngatanan nga pagtalapas ha tawhanon nga katungod ha panahon han paghahadi nga diktador han iya amay. An mga pasista nga palisiya han rehimen Duterte amo liwat an iginpatuman yana ni Marcos Jr para ha hiluagan nga panmuypoy ha katawhan nga naato.

Ginpopondohan yana han mga Duterte an usa nga sistematiko ngan hiluagan nga kampanya han disimpormasyon ngan buwa nga pagbalita ha *social media*. Agud makuha an simpatya han publiko, ginpapagawas yana han kampo han Duterte nga "makaluluoy" ngan "biktima" han pampulitika nga pan-gigipit an hadto anay numero uno nga pasista nga tirano, ngan an pag-aresto ha iya talapas ha balaud ngan paglulugaring han nasud. Gin-gagamit ini diri komo mga argumento ha ICC, kundi agud sung-an an emosyon han mga maka-Duterte, ngan makapatikang han mga rali.

Gintatagbunan nira an pira kanapulo kayukot nga tul-an han mga biktima han panmatay ha panahon han brutal nga paghahadi ni Duterte. Target han pagturisok ngan panhadlok bisan an mga biktima ngan ira mga pamilya. Igintatago nira an kamatuoran nga gin-gamit ni Duterte an poder ha tahub han "gerra ha druga" agud kontrolon an suplay han druga ngan magin pinakaagaron han ngatanan nga *drug lord* ha Pilipinas. Ginpapara nira ha panumduman han katawhan kung tiunan-o hira dugang nga nagkuri ngan nag-antos ha mga

palisiya nga kontra-trabahador, kontra-parag-uma, kontra-kablas ngan kontra-nasyunal ni Duterte, kadungan an grabe gud nga korapsyon ngan paghakin hin karikuhan han iya pamilya ngan mga alipures.

Maiha pa an pakigbisog ha ICC han mga biktima ngan katawhan Pilipino. Maagi pa ini ha damo nga liko ngan birik. Kinahanglan aghaton ngan buligan nga magyakan ngan tumestigo an yukut-yukot pa nga biktima ngan testigo agud pakusgon an kaso ha ICC ngan an panawagan nga sirutan hi Duterte ngan ngatanan han iya kakunsabo ha ira mga krimen.

Ha pagbista kan Duterte ha ICC, nag-abre an bag-o nga natad han pakibisog para ha pagpapabaton ha mga lanong nga diktador, tirano ngan mga putos-ha-puthaw nga pasista, nga haros imposible nga masirutan ha ilarum han mga reaksyunaryo nga korte ha Pilipinas. Kaangayan nga suportahan ngan pakusgon an panawagan ha utro nga pag-api han Pilipinas ha ICC ngan iduso an rehimen Marcos nga himuon ini. Ha atubangan han diri patas nga pag-eksister ngan pagpatuman han balaud han niyutiyo nga estado ha Pilipinas, an utro nga pag-api ha ICC pabor ha yukut-yukot nga biktima han pasista nga panmuypoy ngan terorismo han estado nga naghihingyap hin hustisya. Kadungan hini, kinahanglan pangandaman an pagsalawad hin mga kaso ha ICC kontra kan Marcos, ha mga upisyal han AFP ngan PNP, ha mga kumander han mga dibisyon ngan batalyon, nga namuno han mga krimen kontra ha bug-os nga katawhan ngan krimen ha gerra.

Kadungan hini, kinahanglan padayon nga himuon an hiluagan nga propaganda-edukasyon agud iduso an pagpapabaton kan Duterte ngan pagsukot kan Marcos ha nagpapadayon nga pasista nga panmuypoy, pagpapakuri ha nasud, korapsyon ngan pagin niyutiyo ha langyaw nga imperyalista nga interes.

"Marcos-Duterte, waray iginkaiba" ha mga grabe nga krimen han ekstrahudisyal nga panmatay, pagsikmit, tortyur, pamriso, ngan pagsalawad hin hinimu-himo nga kaso ngan pagtanom hin ebidensya, kontra ha katawhan nga nakikigbisog. Kinahanglan padayon nga pakusgon an pag-ato kan Marcos ngan ha mga upisyal han militar ngan pulis nga padayon ha pasista nga panawantawan ngan pandarahug ha katawhan.

"Marcos-Duterte, waray iginkaiba" ha pagpapakuri ha katawhan Pilipino. Waray nagbag-o ha padayon nga paghitaas han presyo han papliton, hiluagan nga kawaray trabaho, ngan pagbagsak han pakabuhi han mayoriya han katawhan. Waray nagbag-o ha mga pakuri nga palisiya nga pagraysang han himubo nga suhol han mga trabahador, tinagdamo nga importasyon han bugas ngan iba pa nga agrikultural nga produkto ha kahibangan han lokal nga produksyon, ngan pagpabor ha mga langyaw nga kapitalista nga kawatan ha karikuhan han nasud ngan nadestroso ha kalibungan. Waray nagbag-o ha waray wantas nga pangutang, korapsyon ha mga kontrata han gubyerno, ismagling, ngan sosyuhan ha mga kartel ngan mga sindikato nga kriminal.

"Marcos-Duterte, waray iginkaiba" ha pagpadanas ha sumpakiay han US ngan China. Ha ilarum ni Marcos, dugang nga naghahadi-hadian an mga pwersa militar han US ha Pilipinas, ngan dugang nga natikadako an hulga nga maatsaki an nasud ha imperyalista nga gerra, kadungan an tikadako nga papel han US ha pagsuplay han mga armas ngan higamit ha AFP nga gamit ha gerra han panmuypoy kontra ha katawhan.

Ha ultimo, an tinuod nga pagbabag-o nga hingyap han katawhan Pilipino makakab-ot la pinaagi han rebolusyunaryo nga pagbabag-o ha Pilipinas. Padayon nga natindog ngan naato an katawhan Pilipino nga ginpakurian han imperyalismo, pyudalismo ngan burukrata kapitalismo. Kinahanglan ibagsak an dunot nga reaksyunaryo nga neokolonyal nga estado han dagko nga burgesya kumprador, dagko nga agaron maytuna ngan burukrata kapitalista.

Agud makab-ot an ginhihingyap nga hustisya ngan tinuod nga katalwasan, kinahanglan bug-os kusog nga suportahan, ipasulong ngan papintason han katawhan Pilipino an armado nga pakig-away han Bagong Hukbong Bayan. Pinaagi la han pagdaug ha gerra han katawhan maseseguro nga matatagan hin hustisya an ngatanan nga biktima han panalumpigos ngan paniniyupi ngan makakab-ot an ginhihingyap nga nasyunal nga katalwasan, demokrasya ngan sosyalista nga kabubwason. AB

ANG Bayan

Tuig LVI Ihap 6 | Marso 21, 2025

Igin-gagawas an Ang Bayan ha lenggwahe nga Pilipino, Bisaya, Iloko, Hiligaynon, Winaray ngan Ingles. Nakarawat an Ang Bayan han mga kontribusyon ha porma han mga artikulo ngan balita. Gin-aaghat liwat an mga mambarasa nga magpaabot hin mga suson ngan rekomendasyon ha ikauuswag han aton mantalaan.

Gin-uunod

Editoryal: Ha pagpriso kan Duterte, papintason an pag-ato ha rehimen US-Marcos 1
Pag-aresto kan Duterte, iginkalipay 4
Krisis ha pakabuhi, atake ha kababayin-an 5
Kamadarahug han estado kontra ha kababayin-an 5
"Tour of duty" ha BHB 6
Rebyu han Ulos 2024 6
Ha dagmit nga pulong 7
Makahiribang nga proyekto nga dam ha Mindoro 8
War games han US ha South Korea ngan Pilipinas 9
Welga ha Nexperia Philippines, madinaugon 10
Mga protesta 10
3 ginpatay han AFP ha mga buwa nga engkwentro 10

An Ang Bayan igin-gagawas duha kabeses kada bulan han Komite Sentral han Partido Komunista ng Pilipinas

ang.bayan@cpp.ph

Pag-aresto ngan pagpaatubang han ICC ha mga krimen ni Duterte, iginkalipay han iya mga biktima

Iginselebrar han mga biktima han ekstrahudisyal nga panmatay ngan pasismo ni Rodrigo Duterte an pag-aresto ngan pagpaatubang ha iya ha International Criminal Court (ICC) yana nga Marso. Gin-aresto han tawuhan han Philippine National Police hi Duterte basar ha mandamyento de aresto nga iginpagawas han ICC hadton Marso 11 nga iginpatuman han International Criminal Police Organization. Iginpresentar ha iya an mandamyento paglusad niya ha Ninoy Aquino International Airport tikang ha pagbiyahe niya ha Hongkong.

"Waray katupong nga kalipay an akon gin-aabat kadungan han pagluha tungod ha kalipay ha pag-aresto kan Duterte," sigon kan Nanay Dahlia Cuartero, iroy han usa nga biktima han gerra kontra druga ngan kaapi han Rise Up Mothers.

Sigon kan Jane Lee, asawa han usa pa nga biktima, sarusalado an iya emosyon. "Nahingangatangis ako, karuyag ko gud hiya (Duterte) makit-an nga nakapriso. Pagbaydan nira an ginhimo nira ha amo. Hiya, gin-aresto pa la han mga kapulisan, an amon mga kaurupdan ginpatay layon. Dako kaupay an kaibhan giutan han poderoso ngan ordinaryo nga tawo nga sugad ha amon," sering niya.

Hadton kulop han Marso 11, walatuo nga protesta an iginlansar ha bug-os nga nasud. Masobra 500 an nagtirok ha Welcome Rotonda ha Quezon City ha panguna han mga pamilya han biktima, diri la han gerra kontra druga, kundi han palisiya ha panmatay ha mga aktibista han rehimen Duterte.

Nagkamayda hin mga paggios, kadam-an ha panguna han mga grupo han kabatan-unan, ha La Union, Isabela, Baguio City, Pasig City, Laguna, Tarlac, Iloilo City, ngan Cebu City. Ginios liwat an mga estudyante ha sakob han mga kampus han University of the Philippines, Polytechnic University of the Philippines-Manila, University of Sto. Tomas, De La Salle University, ngan Ateneo de Manila University.

Nanindugan liwat an mga migrante nga Pilipino ha damo nga parte han kalibutan kontra kan Duterte. Nagkamayda hin mga protesta ha United States, United Kingdom, ngan iba pa nga mga nasud. Nagmartsa an mga progresibo nga organisasyon ngadto ha *compound* han ICC agud tapuon hin protesta hi Duterte ha iya pag-abot.

Nagprotesta liwat an mga pamilya han biktima ngan mga progresibo nga organisasyon hadton Marso 14 ngan utro hadton Marso 17 agud ig-insister an pagpabalik han Pilipinas ha ICC ngan suknaon an rehimen Marcos ha kalugaringon hini nga mga pasista nga krimen.

Nasubay ha proseso

Ha mandamyento de aresto nga may petsa nga Marso 7, lupgop han kaso kontra kan Duterte an mga insidente han panmatay tikang Nobyembre 1, 2011 tubtob Marso 16, 2019. Diri mamenos ha 19 hini nga mga pagpatay nahitabo ha panahon nga meyor hiya han Davao City ngan 24 nga kaso ha panahon nga presidente na hiya han Pilipinas. Ini nga mga kaso pinakamaglaladawan ha padron han sistematiko nga panmatay subay ha palisiya ni Duterte.

Ha dokumento nga iginsapubliko han ICC hadton Marso 13, gin-ngaranan hi Duterte komo "pinakaresponsable" ha krimen kontra ha bug-os nga katawhan, ngan "utok" han pagbubugos ngan pagpapasamwak han plano agud targeton an "ordinaryo nga mga kriminal." Gintudlok liwat han dokumento nga mayda mga "co-perpetrator" o kakunsabo hi Duterte ha krimen. Diri mahirayo nga igagawas na liwat han korte an mandamyento de aresto para ha ira.

Hadton Marso 14, igin-atubang hi Duterte ha Pre-trial Chamber I kun diin iginpahibaro ha iya an kaso nga iginsalawad kontra ha iya, ngan an iya mga katungod komo suspetsado. Ha 29 kaminuto nga pagbista, ginsering han korte nga eksakto nga ginpresentar kan Duterte an mandamyento hadton arestuhon hiya ngan iginpahibaro ha iya an iya mga katungod komo suspetsado. Iginklaro liwat hini nga iginpailarum hi Duterte ha tsek-ap han doktor, ngan igindeklara hiya nga "hul-os nga pukaw" ha mga pitad nga ginhihimo han korte.

Igintalaan han korte an masunod nga pagbista ha Septyembre 23 agud tagan hin panahon an kampo ni Duterte nga makag-andam. Hini pala nga pagbista igtatalaan kun may sadang ba nga ebidensya an prosekusyon agud igpadayon ha pormal nga pagbista an kaso.

Kun mapapamatud-an nga salaan, poyde masentensyahan hi Duterte hin tubtub 30 katuig nga pagkapriso, papabaydon hin danyos ngan kukumpiskahon an iya mga pananag-iya nga naamkon tungod ha krimen. Poyde liwat igmandar han korte nga baydan niya an mga biktima han kumpensasyon para ha ngatanan nga nawara ha ira. AB

Krisis ha pakabuhi, direkta nga pag-atake ha kababayin-an

Ginsalin-urog han yukut-yukot nga kababayin-an an Internasyunal nga Adlaw han Kababayin-an nga Anakbalhas ha butnga han narabunos nga krisis ha pakabuhi ngan pulitika. Gintawag nira nga pag-atake ha kababayin-an nga Pilipino an pagbagsak han lebel han panginabuhi han mga pamilya nga Pilipino, nga direkta nga resulta han neoliberal nga mga palisiya han deregulasyon, pribatisasyon ngan liberalisasyon han susrunod nga reaksyunaryo nga rehimen. Ginkundenar nira an kawaray pulos han presente nga rehimen ni Ferdinand Marcos Jr nga pahimub-on an presyo han pagkaon ngan iba nga papliton, sugad liwat an pagtugot ha mga pribado nga kompaniya nga pahitas-on an sukot ha mga pampubliko nga yutilidad.

Diri madidiwara an hampak ha kababayin-an ngan kabataan durot han pagbagsak han ekonomiya, kawaray hin trabaho, barato nga suhol ngan himubo nga kita, ngan han pribatisasyon ngan mahal nga pankatilingban nga serbisyo. Nagpapabilin nga hitaas an presyo han bugas, karne ngan isda, ha luyo han mga saad han rehimen nga pahimub-on ini pinaagi han dugang nga importasyon. Naghitaas an sukot ha kuryente ngan tubig, ngan mahitaas na an sukot ha LRT tikang Abril 2. Waray wantas an paghitaas han presyo han LPG ngan iba pa nga produkto nga petrolyo.

Nagtirok ngan duruyog nga sinayaw komo protesta an kababayin-an ngan iba pa nga mga sektor ha Manila, Laguna, Batangas, Baguio, Tabuk City ha Kalinga; Iloilo, Capiz ngan Aklan ha Panay; Naga ngan Legaspi ha Bicol, ngan ha Davao.

Haros katunga han kababayin-an nga edad 15-65 diri gin-iihap han estado ha "pwersa han pagtrabaho" han nasud. Ginkukunsidera hira nga diri produktibo, bisan kun kabakyang hira han ira mga asawa ha uma, kalsada ngan iba pa nga mga lugar kun diin nakakapuga hira hin gutiay nga kita.

An kababayin-an nga ginkikilala nga may trabaho aada ha mga sektor han serbisyo kun diin samwak an kontraktwalisasyon ngan minimum la o mas himubo pa an ginkakarawat nga suhol. Bisan ha mga dagko nga empresa, diri hira mga regular. Ha sakob han gubyerno, upat ha kada 10 nga empleyado nga nakapailarum ha kaayusan nga *job order/ contract of service* mga babaye.

Ha kabug-usan, nakarawat hira hin mas himubo nga suhol tanding ha kalalakin-an. Gintatagan hira hin mga trabaho nga "naangay" ha ira mga "tradisyunal" nga papel nga kaagsuban aada ha himubo nga lebel han produksyon ngan burukrasya. Ha eskoylahan pa la, kasagaran hira nga iginduduso ha mga kurso nga panahi, pagpahusay (*beauty care*), ngan pagsekretarya nga himubo an suhol ngan kaagsuban diri regular an trabaho. Igin-aalutaga ha mga kalalakin-an an mga trabaho nga mamadako an potensyal nga magin regular ngan magkamayda hin higtaas nga pusisyon.

Guti kaupay an ihap han unyonisado nga mga trabahador, kundi labaw nga mas guti an ihap han mga unyonisado nga kababayin-an. Kadam-an han nahisasalin nga unyon aada ha mga tradisyunal nga industriya nga dominado han kalalakin-an, sugad han pagmanupaktura ngan konstruksyon.

Diri himangrawon, mga kababayin-an gihapon an pinakadamo nga gintatanggal han mga kapitalista. Ha naglabay nga mga tuig, yukut-yukot nga kababayin-an an nawarayan hin trabaho han magserra an mga langyaw nga kompaniya han *garments* (panapton) sakob han mga *export processing zone* ha Cebu. Aada naman ha kadelikaduhan an trabaho han kababayin-an nga nakomponer ha tubtub 55% han mga empleyado ha mga *business process outsourcing* o BPO dara han paggamit han mga langyaw nga kompaniya hin *artificial intelligence*.

Labot ha hiluagan nga tanggalay tungod ha *redundancy* (sobra ha kinahanglan), damo liwat nga kababayin-an an gintanggal ha trabaho tungod ha diskriminasyon. Ha dagko nga empresa, tinuyo nga diri ginkakarawat an mga burod o mga inasaw-an (tungod kay posible magburod). Gintatanggal hira kahuman mag-anak tungod kay diri hira lupgop han balaud ha *maternity leave*. Waray iginhahatag nga suporta an mga kapitalista ngan an estado ha kababayin-an nga may gudti nga anak.

Mas landaw an diri pagkapapreho ngan kakurian han kababayin-an ha kabaryuhan. Ha pira kadekada han pagpatuman han reporma ha tuna, 19% la an kababayin-an nga may katin nga *emancipation patent* ngan 31% naman ha *certificate of land ownership agreement* o CLOA.

Dara han kawaray hin tuna ngan kakulang han trabaho, milyun-milyon nga kababayin-an nag-aabrod agud kumita. Unom ha kada 10 nga migrante nga Pilipino babaye. Higmubo nga klase an ira trabaho ngan bulnerable hira ha abuso, grabe nga paniniyupi ngan *human trafficking*. Kaupod ha mga biktima han *human trafficking* hi Mary Jane Veloso, nga 15 katuig nga napriso ha Indonesia, nga nakatalwas ha sirot nga kamatayon ngan, bisan kun nakapriso pa, nahiuli ha nasud, ha duso han iya mga kaurupdan, kasangkayan ngan tagsuporta.

Ha karukayaknon han kalibsugan, diri la pakuri, kundi

Sundan ha paypay 5

Tikang ha paypay 4

makamaratay ha kababayin-an an mga palisiya han estado. Hasta yana, diri nababaton han estado an *maternal mortality* o pagkamatay han kababayin-an dara han panganak. Tikang Enero tubtub Agosto 2024, nakarekord hin 470 nga *maternal death*, katugbang hin 59 nga namamatay ha panganak kada bulan. Ha nakalabay nga tuig, inabot ha 1,868 an *maternal death*.

Kulang na, pribado pa an mga pankalibsugan nga pasilidad para ha kababayin-an. Masobra katunga (58%) han mga paanakan pribado ngan nasukot hin pira kayukot kapisos ha normal nga panganak, ngan labina kun nanginginahanglan hin sesaryan nga operasyon. Mahal ura-ura an tsek-ap ngan pagpatambal han mga sakit nga gin-aantos han kababayin-an sugad han *breast* ngan *cervical cancer*. Hadton 2022, nakagrekord hin 33,079 nga bag-o nga kaso han *breast cancer,* kun diin 11,857 an nahilista nga namatay, katugbang hin 32 nga kababayin-an kada adlaw.

Diri sadang an proteksyon han estado ha kababayin-an, labina ha batan-on nga kababayin-an. Hadton 2023, 142,276 an kaso han pagburod han mga tinedyer, ngan may 390 nga kabatan-unan nga kababayin-an an nanganak kada adlaw. Hini nga ihap, 3,343 pagburod han mga batan-on nga edad 15 tipaubos ngan 99% hini nga mga kaso bunga han *statutory rape* o panlugos han mas edaran nga lalaki nga nagamit hin poder o otoridad.

Mas grabe an kawaray proteksyon han estado ha kabataan kontra ha sekwsal nga pangabuso. Ha bug-os nga kalibutan, sentro han produksyon han *child sexual abuse materials* (mga bidyo han kabataan nga gin-aabuso) an Pilipinas. Hadton 2023, nakakarawat an Pilipinas hin haros 3 kamilyon nga reklamo, katugbang hin masobra 7,500 nga reklamo kada adlaw han gindudahan nga *online child sexual exploitation*. Waray baton an estado ha mayoriya hini nga mga reklamo, sanglit waray hunong nga nagpapadayon ini.

Ha butnga han krisis ngan kakurian, mas natikagrabe an pandarahug kontra ha kababayin-an. Ha limitado nga report han pulis, mayda 12,046 nga kaso han magkalain-kain nga tipo han pandarahug ha kababayin-an hadton Enero tubtub Nobyembre 2024, mas hitaas ha 11,585 nga kaso hadton 2023. Ginsesering nga usa la ha 10 nga kaso han pandarahug ha kababayin-an an nahirereport ha mga pulis dara han kawaray pagtapod nira ha mga otoridad. Dugang nga nagin makuri ha mga biktima nga bumutad ha panahon han *social media*, diin samwak an kultura han pambasol ha mga biktima ngan pagmingaw nala tungod ha pagtuo nga waray magbabag-o kahuman ibuksas an krimen. AB

Kamadarahug han estado kontra ha kababayin-an

WARAY HUNONG an pangatake han reaksyunaryo nga estado ha kababayin-an ha ngaran han gerra nga kontra-insurhensiya. Yukut-yukot nga kababayin-an an biktima han mga pagtalapas han armado nga mga pwersa hini, labina ha kabaryuhan. Kaparte hira han mga komunidad nga ginhahadihadian han militar ngan ginbobomba, ngan iginpapailarum ha blokeyo ngan kontrol.

Tikang han liningkod hi Marcos Jr ha poder, diri mamenos ha 23 nga kababayin-an an ginpatay han mga ahente han estado ha tahub han gerra nga kontra-insurhensiya. Siyam ha ira mga sibilyan nga gin-akusahan nga mga Pula nga mangaraway ngan ginpatay ha hinimu-himo nga mga engkwentro. Kaupod hini hira Jelyn Deomo, Sheryl Dejomo ngan Divina Ajitan nga ginpatay han 96th IB ha Masbate, ngan an mag-iroy nga Cristina Jacolbe ngan iya babaye nga anak nga hi Everlee nga ginpatay han 79th IB ha Negros Oriental. An iba mga Pula nga mangaraway nga nadakop, ginpakurian antes tinuyo nga patayon, sugad kanda Wilma Tiamzon, Hannah Cesista, Annabel Talon, Glorivic Belandres ngan Kaliska Peralta.

Diri mamenos ha 20 nga kababayin-an an ginsikmit han mga ahente ni Marcos Jr. Tulo ha ira, hira Elgene Mungcal, Ma. Elena Pampoza ngan Lyngrace Martullinas, diri pa ginlulutaw hasta yana. Pira ha ira an naka-alinggawas ha kamot han mga sundalo, sugad kanda Jhed Tamano, Jonila Castro, Rowena Dasig ngan Dyan Gumanao. An iba naman sikreto nga iginpriso ha kampo militar sugad kanda Mariel Rebato ngan Monica Ogacho, kaupod an ira mga puya.

Tuyo nga gintatarget han mga sundalo an mga burod o nanganak pa la nga gintatahapan nira nga Pula nga mangaraway o asawa han Pula nga mangaraway agud pwersahon hira nga sumurender ngan an ira mga asawa. Usa hini hi Cherilyn Rebita, nga ginsikmit tikang ha gin-uukyan niya nga balay ngan sikreto nga iginpriso tubtub manganak. Ginkidnap han mga sundalo an iya anak agud pwersahon hiya nga isurender an iya asawa nga usa liwat nga Pula nga mangaraway.

Ha mga komunidad han parag-uma nga gin-okupa han militar, nangunguna an mga sundalo ha kamadarahug kontra ha kababayin-an. Diri mamenos ha walo nga kaso han panlugos an nahireport ha mga komunidad ha Northern Samar, Camarines Norte, Batangas ngan Oriental Mindoro. Menor-de-edad an biktima ha duha nga kaso. Duha naman an nagsumat nga may iba nga sundalo nga nagserbe komo "look out" samtang ginbubuhat an krimen.

Tikang Hulyo 2022 tubtub Enero, diri mamenos ha 27 nga kababayin-an an gin-aresto han rehimen Marcos ha hinimu-himo nga kaso han i*llegal possession of firearms and explosives* ngan igindabi ha armado nga kagiusan. Damo ha ira kalagsan na, sugad kanda Presentacion Saluta, 63; Dolores Rapsing Belibit, 70; Adora Faye de Vera, 66; ngan pinakaurhi hi Myrna Cruz-Abraham, 69. Nakagawas na hira de Vera ngan Cruz-Abraham, kundi mas damo an nagpapabilin nga nakapriso ha magkalain-lain nga parte han nasud.

Koresponsal

"Tour of duty" sa BHB

Usa kabulan nga tinig-ob ha usa nga yunit han Bagong Hukbong Bayan (BHB) ha Southern Tagalog hira Ka Cloud ngan Ka Malen komo parte han ira "tour of duty" o TOD. An "TOD," integrasyon o pakikipamuhay, magkalain-lain nga ngaran ha pag-integreyt han mga kaapi han rebolusyunaryo nga organisasyon masa ngan Partidista tikang ha kasyudaran ha BHB agud magkamayda hin kongkreto nga eksperyensya ha armado nga rebolusyon.

Tikang ha klase nga petiburges hira Ka Cloud ngan Ka Malen. Diri hira hiara ha kinabuhi ha kabukiran. Agsub hira makurian, labina ha kalakat, kundi malipayon pa gihapon nga maisugon nga humaum ha manera han hukbo. Dinungan hira ha paghasog ha higtaas ngan magdalunot nga tereyn, pagburuhaton masa, pagpahiara militar ngan pagpatuman han mga teknikal nga buruhaton.

Para kan Ka Cloud, pinakabuotan nga mga tawo nga nakilala niya an nakaupod nga mga Pula nga mangaraway. Testigos hiya han determinasyon han mga mangaraway ha atubangan han damo nga ayat han ginerilya nga kinabuhi. Nakit-an niya an pagin seryoso han Pula nga hukbo ha pagsunod ha kagiusan nga pagtutul-id ngan pag-ungbaw ha mga kaluyahan.

Samtang nakaintegreyt, ginpahiara hi Ka Cloud komo upisyal ha lohistika. Nagin responsabilidad niya an pag-imbentaryo han suplay, pagdumara han kusina ngan pagseguro han pagkaon han yunit. Aga pala, mahikakatapo na ha kusina an "Good morning, mga kasama!" ni Ka Cloud.

Hul-os naman an pagpasalamat ni Ka Malen ha pagbakyang ngan pag-intindi han mga kasama ha iya mga kakurian ha paghaum ha kinabuhi ha sona. Ginpahiara hiya komo giya pampulitika han iya pormasyon. Nakit-an niya dinhi an lugar han sumpakiay han mga ideya ngan susnanay han mga kasama ha diwa han kagiusan nga pagtutul-id. Nakit-an niya kun tiunan-o an pagbulig han mga kasama ha kada tagsa.

Ha adlaw han paggikan han duha, naglansar hin kapehan an yunit agud aseson an ira pag-integreyt ha hukbo. Bisan halipot an ira pag-integreyt, nakapurot hin mga leksyon ngan inspirasyon ngaduha an duha ngan an mga Pula nga mangaraway nga nanginano ha ira. Saad han duha nga ha ira pagbalik diinman nga prente gerilya, makakapaupod hira hin iba pa nga kabatan-unan.

Pamatuod an eksperyensya nira Ka Cloud ngan Ka Malen nga diri ulang ha mga rebolusyunaryo ha kasyudaran an kakulang hin kabatiran para magin Pula nga mangaraway. Naghuhulat an mga prente gerilya ngan andam an mga Pula nga mangaraway nga magpahiara han mga kabatan-unan ha syudad nga maisugon nga maapi ha hukbo han katawhan. AB

Rebyu ha Ulos 2024

NAPAPANAHON GUD ngan mapan-ayat an pagpagawas han Ulos 2024. Tinuod man gud nga usa nga syensiya ngan arte na gihapon nga makukunsidera an makahaum ngan makabaton ha mga ano, kay ano ngan tiunan-o han presente nga konteksto han aton pakig-away pinaagi han mga obra nga mga siday, drama, ismayling, karantahon, drowing ngan dibuho.

Masesering nga nagin epektibo an mga pinili nga sinurat ngan drowing ha Ulos 2024 tungod kay nakahimo ini hin dirudilain nga epekto o impresyon ha mga mambarasa. Mayda kubot ha kasingkasing an mga siday, surat ngan sanaysay-pagpasidungog para ha mga nahiuna na nga kasama nga nagin "arte" ngan "mahimuon" an kinabuhi tungod ha pagpatuman han diri mamemenos nga mga misyon ngan buruhaton para ha nasyunal-demokratiko nga rebolusyon. Gindadara han mga paypay hini an mambarasa ha tangkod nga pagtan-aw ha magkalain-lain nga personal ngan pankatilingban nga kontradiksyon kundi ha urhi nahieeksplikar hini an katukmaan han pagpili han paghasog ha labaw-ha-kalugaringon nga hingyap han pagrerebolusyon para ha katawhan ngan ha klase.

Nagin madinaugon an agos han mga sinurat ngan arte-biswal para dad-on hini an mambarasa ha mas hitaas nga pagsantop, mas hitaas nga moral ngan mas resolbado nga determinasyon para magin tagapagpasulong han kultura han pagtutul-id.

Ha sugad hini nga diwa amo nga kinahanglan dirudiretso an kampanya ngan panawagan nga basahon an bug-os nga libro han Ulos! Idungan an pagbasa hini ha mga pagbasa ha mga batakan nga dokumento nga kinahanglan adman ngan analisaron. Maupay gud nga gamiton an mga obra komo inspirasyon samtang iginhihimo an mga SI miting, pagbubug-os han mga sumada, pagsuson ngan pagsuson-ha-kalugaringon ngan iba pa nga buruhaton ha ideolohiya, pampulitika ngan organisasyon.

Yana nga panahon, labina ha kasyudaran, an oras nga ginhahatag para ha pagbasa, pag-analisar, kolektibo nga pag-aram ngan buruhaton masa nagigin natad na gihapon han sumpakiay tungod ha kontra-agos nga impluwensya han diri tukma nga paggamit ha internet ngan *social media*. Sigon pa ha pasiuna nga pamulong han Ulos 2024, "an pagbag-o han panhunahuna ngan mga higwaos, indibidwal ngan kolektibo, usa nga buruhaton pankultura." Kun kinahanglan magremolde ha paggamit han internet ngan *social media,* himuon ini. Kun kinahanglan kritikal nga igsalikway an mga petibuges nga impluwensya tikang ha magkalain-lain nga materyal ngan instrumento nga naatake ha aton proletaryo nga diwa ngan higwaos, kinahanglan ini igdaug. Usa nga kultura nga naninindugan kontra ha suhetibismo ngan mga petiburges nga panhunahuna ngan higwaos an duruyog naton nga kritikal ngan mahimuon nga ipasulong!

HA DAGMIT NGA PULONG

64%

han nahilista nga mga pagtalapas ha pangangampanya, mga kaso han *Red-tagging*, sinunod an iligal nga pangangampanya, pamalit han boto ngan iligal nga paggamit han pampubliko nga rekurso.

Taramdan: Vote Report PH, Marso 14, 2025

₱200/adlaw

dugang ni Marcos ha ispesyal nga alawans han mga sundalo (regular ngan reserba) tikang ₱150 ngadto ₱350, dugang ha sweldo han mga pasista nga pinakahitaas na ha ordinaryo nga mga empleyado han gubyerno. Kabaliskaran hini, aada ha abereyds nga ₱35 la an dugang ha minimum nga suhol han mga trabahador ha bug-os nga nasud, nga nakarawat hinwaray pa ha katunga han makaburuhi nga suhol.

50%

igin-ursa han kadamo han gin-*import* nga karne nga baktin hadton Enero nga nagpahimubo ha presyo ha palitan ha lokal nga paragbaktin. Ha luyo hini, nagpapabilin nga hitaas an presyo han baktin ha mga merkado.

Jay Kamote, Miggy Mango, Xiaomi Ocho

dugang nga mga buwa nga ngaran nga kumarawat han bayad tikang ha *confidential funds* ni Sara Duterte. Kaupod an "**Mary Grace Piattos**," ini nga mga ngaran an nagin pabilo para imbestigahan an maanomaliya nga paggamit ni Duterte ha pondo.

₱2.02 KATRILYON

an iginbayad han gubyerno ha utang hadton 2024, 26% nga mamahitaas igtanding ha ₱1.6 katrilyon nga iginbayad hadton 2023. Dugang pa ini nga mahitaas ha masunod nga mga tuig, kahuman an waray hunong nga pan-ngungutang han Pilipinas ha ilarum han rehimen nga Duterte ngan Marcos.

4.4 KAEKTARYA

an linupgop han iligal ngan mapanhibang nga pagkukwari ha Bugo, Cagayan de Oro. Napa-undang ini han mga residente pinaagi han ira nagkakaurusa nga paggios.

160

nga estado an nagtukod ha **Rome Statute** hadton Hulyo 17, 1998 ha Rome, Italy ngan nagbug-os ha ICC komo permanente nga korte nga may hurisdiksyon ha pinakagrabe nga krimen nga mayda internasyunal nga importansya, sugad han krimen kontra ha bug-os nga katawhan, krimen ha gerra ngan krimen han agresyon.

₱1.225 B + ₱274.8 M

nakarag ha pagpapahimo han Cabagan-Santa Maria Bridge ha Isabela nga bumagsak hadton Pebrero 27, 26 kaadlaw kahuman abrihan ini ha publiko.

Makahiribang nga proyekto nga dam ha Occidental Mindoro

Panibag-o nga hulga ha kinabuhi ngan pakabuhi han mga parag-uma, minoriya nga Mangyan-Buhid, ngan katawhan ha bawnderi han San Jose ngan Rizal, Occidental Mindoro an plano nga pagtindog han dam ha mga salog han Kayakyan ngan Busuanga, nga aada ha bawnderi han duha nga bungto. An Kayakyan usa nga mayor nga sumasanga han Busuanga, usa ha dagko nga salog ha prubinsya.

Napulo nga komunidad han minoriya nga Mangyan-Buhid an nakasarig ha salog han Kayakyan para ha ira pakabuhi ngan mga matag-adlaw nga panginahanglan. Nagseserbe liwat ini nga surok han tubig para ha irigasyon ha diri mamenos ha pito nga barangay.

An Lipitan Small Reservoir Irrigation Project

An Lipitan Small Reservoir Irrigation Project nagtutumuyo nga magtindog hin duha nga dam ha salog han Kayakyan ngan Busuanga agud pauswagon kunuhay an sistema han irigasyon ha mga barangay ha San Jose ngan Rizal. Ginpapangunahan ini han National Irrigation Administration (NIA) pinaagi han Irrigation Management Office han Occidental Mindoro.

Ha pagpatuman han proyekto, butaray nga ginbabalewaray han reaksyunaryo nga gubyerno an kalugaringon nga buwa nga balaud nga Indigenous People's Rights Act (IPRA) nga nasering nga kinahanglan anay kuhaon an Free, Prior, and Informed Consent (FPIC) o libre nga pagtugot han mga minoriya nga komunidad nga lupgop han mga proyekto.

Duha nga dam an plano nga itindog para ha nasering nga proyekto. Syahan, an *impounding dam* nga amo an magtitirok ha tubig tikang ha iraya o hitaas nga parte han salog han Kayakyan.

Ikaduha, an "diversion dam" nga ititindog ha salog han Busuanga ha bawnderi han mga barangay han Central han San Jose, Pitogo, ngan Sto Niño han Rizal. An ikaduha nga dam an magsisimang ha agos han tubig agud maabot hini an mga barangay tipahirani ha sentro han San Jose.

Iginpaparayaw han NIA nga aada ha 6,676.20 kaektarya nga mga umhanan ngan 4,334 nga parag-uma an "magpupulos" ha ititindog nga irigasyon. Kundi mas mayor nga katuyuanan han dam an *hydropower* nga maghihimo hin 2.5 megawatt nga kuryente nga kunuhay mabaton ha dako nga kakulangan ha suplay han kuryente ha Occidental Mindoro.

Ha pagtantiya, maabot ha ₱6.94 kabilyon an badyet para ha proyekto nga popondohan han pautang han Japan International Cooperation Agency. Titikangan an konstruksyon ha 2027 ngan mahuhuman ha 2032.

Perwisyo ha masa nga Mindoreño

Gintatantiya nga masobra 40,000 nga katawhan an apektado han proyekto.

Lima nga komunidad o sumobrakumulang 1,400 nga minoriya nga Mangyan-Buhid an palalayason ha mga puruy-anan ngan mga tuna nga umhanan. Lima pa nga komunidad han minoriya, nga may populasyon nga 2,200, an mapapara tungod kay hirani ini ha salog ngan mismo ha ititindog nga dam.

Namemeligro liwat an mga barangay nga aada ha kapatgan ha panabihon han salog han Busuanga. Direkta hira nga apektado han pag-apo nga mahihimo han dam kada magpapaawas ini hin dako nga bolyum. Yana pa la, agsub nga gin-aapo an mga lugar ha kapatgan nga parte han bawnderi han San Jose ngan Rizal.

Hadton 2024, gintipahan han katawhan an nasering nga proyekto nga igintanyag ha ira han lokal nga gubyerno. Ha luyo hini, pirit hira nga ginpapaabuyon ha proyekto han mga armado nga elemento han 203rd IBde ngan mga pulis. Tungod ha pagtipa, arbitraryo hira nga gin-aakusahan nga mga tagsuporta han Bagong Hukbong Bayan. Bisan an mga upisyal han mga barangay nga apektado ngan gudti nga negosyante ginhahadlok agud pugngan hira nga magyakan kontra ha proyekto.

Ha pag-antos han ordinaryo nga katawhan, ginlalauman nga milyunmilyon an ganansya han mga pribado nga kontraktor nga mahakin han mga kontrata ha proyekto ngan kasumpay nga mga imprastruktura sugad han ititindog nga mga kalsada ngan tulay tipakadto ha target nga lugar. Maghahakin liwat hin ganansya an mga konsesyunaryo han kuryente sugad han San Miguel Corporation ni Ramon Ang ngan OrMin Power Inc ni Jolly Ting tikang ha makukuha nga enerhiya ha dam.

Nakadeploy ngan pirmihan nga nag-ooperasyon ha lugar nga titindugan han dam an mga pasista nga pwersa han 203rd Bde ngan mga pulis para protehiran an makahiribang nga proyekto.

Tikang ha Alab, rebolusyunaryo nga mantalaan ha Mindoro. AB

Mapanhibang nga mga *war games* han US ha South Korea ngan Pilipinas

Binuylo na an pinakadagko nga *war games* o treyning ha gerra han imperyalismo nga US ha rehiyon han Asia Pacific yana nga 2025. Gintikangan han US ha Republic of Korea (ROK) hadton Marso 10 an Freedom Shield *war games* samtang nakatalaan nga himuon an pinakadako nga Balikatan *war games* ha Pilipinas ha tiarabot nga mga bulan. Hihimuon ini kadungan han damo pa nga mas gudti nga *war games* ngan aktibidad han militar han US ha magkalain-lain nga dapit han rehiyon.

Ini nga mga *war games* ginpapagawas nga mga "pandepensa nga ehersisyo" ngan pagpakusog han alyansa. An tinuod nga katuyuanan hini amo an pakusgon an "interoperability" o kontrol han mga militar han US ha mga pwersa militar han Pilipinas ngan iba nga nasud. Gin-gagamit liwat ini han US agud igpabilin an kontrol ha rehiyon ngan dugang pa nga papintason an tensyon ha kasumpaki hini nga imperyalista nga nasud nga China ngan ha North Korea.

Freedom Shield 25

Diri mamenos ha 19,000 nga pwersa militar han South Korea ngan US an pinartisipar ha Freedom Shield (FS) 25 nga linastar hin 11 kaadlaw o tubtub Marso 21. Aada ha 17 nga tinig-ob nga mga *war games*, tikang ha 10 nga *war games* hadton 2024, an iginlansar yana nga tuig. Naglansar hin magkalain-lain nga tipo hin panmilitar nga pagpahiara an tropa han US ngan South Korea kalakip an mga *live-fire* (pag-load hin tinuod nga mga bala o artileri) *exercises* ha katunaan, katubigan ngan kahanginan ha nasud.

Ini nga tinuig nga *war games* iginkukunsidera han Democratic People's Republic of Korea (DPRK o North Korea) komo "pangandam para ha pagsakop" ha ira nasud han mga pwersa militar han US ngan South Korea. Komo baton ngan pagpakita han determinasyon nga magdepensa ha nasyunal nga soberaniya hini, nagpalupad an DPRK hin mga *ballistic missile* ha kadagatan.

Antes an FS25, wala-tuo na an iginhimo han US nga panmilitar nga aktibidad. Usa hini an ginhimo hadton Marso 5, diin nabomba han US ngan South Korea an komunidad ha Nogok-ri, bungto han Pocheon, Gyeonggi tungod ha sayop nga mga koordineyt (lokasyon) nga nahibutang ha mga kompyuter han *jet fighter.* Walo nga bomba nga MK-82 (may bug-at nga 500-libras) an "aksidente" nga nahulog han pan-gerra nga edro.

Diri mamenos ha 30 nga sibilyan an nasamaran ha insidente. Damo nga kabablayan ngan bilding an naruba samtang nahiagum hin sobra nga ugmad ngan kahadlok an mga residente.

Nanindugan an meyor han Pocheon nga diri na angay maghimo hin sugad nga mga *war games* ha ira bungto tubtub nga diri naseseguro han militar nga diri na mauutro an kapareho nga aksidente. Tulo nga dagko nga panmilitar nga pasilidad, nga lupgop an 4,960 kaektarya nga tuna, an aada ha bungto han Pocheon.

Pangandam ha Balikatan Exercises "SABAK" 2025

Ha pagtikang pa la han 2025, binuylo na an pangandam han Armed Forces of the Philippines (AFP) ngan mga pwersa han US para ha tinuig nga Balikatan *war games* ha Pilipinas. Nakatalaan nga ilansar an ika-40 nga serye han Balikatan ha teritoryo han Pilipinas ha Abril ngan Mayo. Gin-nganaranan an Balikatan yana nga tuig komo SABAK 2025. Ginlalauman nga lalabawan hini an 16,000 nga tropa nga Pilipino ngan Amerikano nga pinartisipar ha nakalabay nga tuig.

Ha anunsyo han AFP, labot ha pagpartisipar han dako kaupay nga ihap han mga sundalo han US mapartisipar liwat an armado nga pwersa han Australia, Japan ngan iba pa nga mga nasud. Hadton 2024 mayda mga upisyal militar han 14 pa nga mga nasud an nagserbe nga "tag-obserbar" ha *war games.* Prinsipal nga hihimuon an mga *war games* ha Luzon ngan Palawan.

Komo pangandam, ginlansar han AFP an Combined Arms Training Exercise (CATEX) "Katihan" Battle hadton Marso 3 tubtub Marso 12. Pinartisipar hini an 6,000 nga sundalo nga Pilipino.

Pira kahugna liwat han mga panmilitar nga mainobra an iginlansar han Pilipinas kaupod an US, Australia, Japan ngan Canada ha kadagatan ngan kahanginan han Pilipinas.

Hadton Pebrero 21, nakipagmiting an hepe han AFP ha kumander han US Indo-Pacific Command. Iginlansar liwat an mga miting han AFP ha mga upisyal ngan pwersa han Japan, France, ngan Germany ha naglabay nga kwarter. AB

Welga ha Nexperia Philippines, madinaugon

NADUSO HAN 74 kaoras nga welga han Nexperia Philippines Inc. Workers Union an kapitalista nga multinasyunal nga kompaniya nga hatagan han konsesyon an mga trabahador ha pakigtawaray hini para ha bag-o nga Collective Bargaining Agreement (CBA). Nasul-an an kapitalista kahuman umabot ha gintatantiya nga ₱1.26 kabilyon an nawara nga kita han kompaniya durot han welga tikang Marso 5 han kulop tubtub Marso 8.

Gintapo han suporta an mga welgista han igkasi trabahador ngan iba nga organisasyon ha gawas han Light Industry and Science Park 1 ha Cabuyao City, Laguna. Nakab-ot han unyon an pagpabalik ha trabaho ha tagapangulo han NPIWU nga hi Mary Ann Castillo ngan usa pa nga upisyal han unyon nga gintanggal. Nakuha liwat han unyon an dugang nga ₱17 kada adlaw para ha 2024, ₱19 para ha 2025, ₱21 para ha 2026 ngan ₱20,000 nga *signing bonus*. Klaro liwat nga nakasurat ha kasarabutan nga igindidiri an bisan ano nga pitad-nga-pagbulos ha mga trabahador nga pinartisipar ha welga.

Sigon kan Castillo, madinaugon an ira welga tungod kay damo an napukaw ha kamutangan han mga trabahador ha Nexperia ngan nakig-usa ha ira pakigbisog. Dugang pa niya, kinusog an kaburut-on han mga unyonista ngan andam hira nga dugang pa nga umato para ha ira mga katungod.

Igpabalik an mga tahungan ha Navotas. Kinadto ha *city hall* han Navotas an mga parupangisda ngan paragtahong ha ilarum han Pamalakaya hadton Marso 14, agud ig-insister ha lokal nga gubyerno nga tugutan hira nga igpabalik an ira mga tahungan. Ha pareho nga adlaw hadton nakalabay nga tuig, gindemolis han gubyerno an ira mga tahungan ha tahub han "rehabilitasyon" han Manila Bay. Masobra 200 nga tahungan an gindemolis hadton nakalabay nga tuig agud lugwayan an 650-kaektarya nga proyekto nga reklamasyon han San Miguel Corporation ha Navotas.

Hustisya para ha mga residente ha Balubad. Nagmartsa ha Angeles City ha Pampanga an mga residente han Sityo Balubad, Barangay Anunas hadton Marso 12 agud manawagan han hustisya ha madarahug ngan iligal nga demolisyon ha ira komunidad hadton Marso 12, 2024. Ha demolisyon hadton nakalabay nga tuig, 600 kapamilya ngan 48 nga parag-uma nga benepisyaryo han *certificate of land ownership award* an ginpalayas tikang ha ira tuna.

Mga konsyumer kontra ha higtaas ngan presyo. Gintapo hin protesta han magkalain-lain nga mga grupo nga kaparte han Samahan at Ugnayan ng mga Konsyumer Para sa Ikauunlad ng Bayan (Suki Network) hadton Marso 14 an mga merkado ha Metro Manila agud igpanawagan an pagpamenos ha presyo han pagkaon, papliton ngan mga yutilidad. Nagkamayda liwat hin bulag nga protesta an kabatan-unan nga estudyante kaupod an mga trabahador agud tipahan an paghitaas han sukot ha pasahe ha tren.

3 ginpatay han AFP ha mga buwa nga engkwentro ha Mindoro ngan Negros

DUHA NGA KASO HAN buwa nga engkwentro an nahilista ha Mindoro ngan Negros ha sakob la han usa kasemana kun diin tulo an ginpatay han mga sundalo han Armed Forces of the Philippines (AFP). Butad nga pagtalapas ha internasyunal nga makatawo nga balaud ngan palisiya han gerra an tuyo nga pagpatay han AFP ha mga biktima.

Ha Negros Occidental, ginsikmit han mga ahente han Crime Investigation and Detection Group hira Noynoy Ponteras (Ka Jojo) ngan Marisa Pobresa (Ka Kim) hadton Marso 7, alas-7 han gab-i, ha usa nga barangay ha Bacolod City. Kinabuwasan, ginpagawas hira nga napatay ha usa nga armado nga engkwentro han AFP ngan Bagong Hukbong Bayan (BHB) ha Sityo Paraiso, Barangay Caduhaan, Cadiz City. Sigon ha BHB-Negros Island (Apolinario Gatmaitan Command), ginpailarum an duha ha tortyur antes hira tuyo nga ginpatay.

Ha Oriental Mindoro, ginpahimuwa han BHB-Mindoro (Lucio de Guzman Command) nga Pula nga mangaraway an ginsesering han 4th IB nga napatay hini ha usa nga "engkwentro" hadton Marso 14 ha Sitio Cabuyao, Barangay Panaytayan, Mansalay. Sering han hukbo han katawhan, waray yunit o elemento han BHB ha nasering nga barangay hiton nga higayon. Waray pa matudlok an pangilal-an han biktima.

Ha pareho nga insidente, ginpagawas han AFP nga mayda nakumpiska nga mga armas, bala ngan paburuthon tikang ha mga biktima.

Pag-aresto. Gin-aresto ngan gin-atentar nga itago han mga pwersa han 3rd Special Forces Battalion an lider-Lumad Manobo nga hi Michelle Campos ngan tulo pa niya nga kaupod. Nagbibiyahe hira hadton gab-i han Marso 5 ha Barangay Das-agan, San Francisco, Agusan del Sur. Nakaestorya la hira han mga grupo ha tawhanon ng katungod hadton Marso 11 ha usa nga hospital ha Prosperidad.

Samtang, waray pa liwat matatad-i an kinamumutangan han lider-Lumad nga hi Genasque Enriquez nga gin-aresto hadton Marso 2. Hira Campos ngan Enriquez mga kilalado nga tag-undong han katungod han ira komunidad ha Lianga, Surigao del Sur kontra ha dagko nga korporasyon han pagmimina ngan pagtotroso.

Pangastigo. Gindakop ngan ginkastigo han 94th IB hi Alberto Piaduche hadton gab-i han Marso 9 samtang sakay han motorsiklo ha Sityo Tuyuman, Barangay Caradio-an, Himamaylan City ha tahap nga membro hira han BHB. Kaupod niya hadto an usa nga paryente. Sigon ha report, pirit nga ginpasakay an duha ha usa nga *pick-up truck* ngan gindara ha sakob han hedkwarters han militar. Didto ginkastigo hi Piaduche ngan ginpapatuga nga may sumpayan ha hukbo han katawhan. Ginbuhian hira han magkatutnga han kagab-ihon. AB